

XXIV. Kansanpuistot.

Kansanpuistojen valvojan vuosikertomus toimintavuodelta 1925 oli seuraavansisältöinen:

Kuluneena vuonna eivät kansanpuistot kävijöittensä lukumäärään nähden ole saavuttaneet samaa tulosta kuin edellisenä vuonna. Tämä ei kuitenkaan johdu siitä, että yleisön harrastus kansanpuistoihin olisi lamaanut, vaan yksinomaan kesäkauden yleisistä epäsuotuisista sääoloista. Nämä vaikuttavat nimittäin silmäänpistävästi käynteihin puistoissa, eritoten sunnuntaisin ja kesän suurina pyhäpäivinä, helluntaina ja juhannuksena. Kylmällä ja sateisella säällä pyrkivät aniharvat vapaahetkinään kansanpuistoihin, kun taasen aurinkoisina päivinä yleisöä on puistoissa tuhansittain. Korkeasaari ja osaksi myöskin Seurasaari ovat suuresti riippuvat myöskin toukokuun ilmoista, koska kaupunkilaiset yleensä ja erittäinkin koulunuriso eivät silloin vielä ole muuttaneet maalle ja sen vuoksi mielellään kauniilla säällä käyttävät hyväkseen tilaisuutta retkeilyyn luonnon helmaan kaupungin ympäristöissä. Mustikkamaan ja eritoten Turholman käyntikausi alkaa vasta toukokuun loppupuolella tai kesäkuun alussa.

Kansanpuistojen pääasiallisesta liikenteestä huolehtii höyryveneyhtiö, jolle kaupunki erinäisin ehdoin on myöntänyt yksinoikeuden tähän ja joka liikenne oli yksityiskohtaisen valvonnan alainen. Alla olevat numerot valaisevat höyrylaivojen kesällä 1925 välittämää henkilöliikennettä puistoihin ja sieltä takaisin, lisäännystä tai vähennystä kertomusvuonna verrattuna vuoteen 1924 sekä kertomusvuonna saatua liikenneveroa:

	Aikuisten lippuja.	Lasten- lippuja.	Yhteensä.	Lisäännys(+) tai vähennys (—) vuonna 1925 vuoteen 1924 verratt.	Liikenneveroa kaupungille vuonna 1925.
Seurasaari	48,772	8,679	57,451	—12,018	13,060: 90
Korkeasaari ..	308,415	61,515	369,930	+ 3,164	83,255: 25
Mustikkamaa	262,147	33,870	296,017	—28,946	68,923: 75
Yhteensä	619,334	104,064	723,398	—37,800	165,239: 90

Suurin piirtein katsottuna nousi kävijöiden luku puoleen näistä numeroista. Huomautettakoon kuitenkin tässä yhteydessä että useimmat Seurasaarella kävijöistä käyttivät mannermaalta johtavaa siltaa, myöskin soutu-, purje- ja pienehköt moottoriveneet, sekä yksityiset että vuokratut välittivät sangen huomattavaa liikennettä kansanpuistoihin. Kauppaneuvos Henrik

Borgströmin (Turholman) puisto ei valitettavasti tähän mennessä ole nauttinut sitä etua, jota höyryveneliikenne tarjoaa yleisölle, minkä vuoksi se on ollut pakoitettu käyttämään erilaisia pienempiä veneitä saapuakseen puistoon, osittain Kulosaaren kautta, osittain suoraan kaupungista. Tapana on ollut että koulujen ja koululuokkain oppilaille, jotka opettajansa opastamina ovat käyneet puistoissa, on myönnetty alennuslippuja, siten että kaupunki on luopunut verosta ja laivan omistajat omasta puolestaan melkoisesti alentaneet lippujen hintoja. Niistä n. 100 oppilaitoksesta ja -koululuokasta, jotka kesällä 1925 ovat käyneet Korkeasaarella, oli ainoastaan puolet kotoisin Helsingistä. Paitsi lähimmän ympäristön kouluja on useita kaukana Helsingistä olevia oppilaitoksia tehnyt lomamatkoja pääkaupunkiin poikkeamalla Korkeasaarelle, joka osoittaa siellä sijaitsevan eläinkokoelman suuren merkityksen elävänä havaintovälineenä eläinoppia opettaessa. Vielä on huomautettava Korkeasaaren, mutta myöskin Seurasaaren, merkityksestä pääkaupungin matkailijaliikenteelle. Koska Korkeasaaren eläintarha siis on osoittautunut koko maalle hyödylliseksi, olisi myöskin paikallaan, että valtio avustaisi eläintarhan ylläpitämistä ja kehitystä.

Kertomusvuoden aikana on kansanpuistoissa ja eläintarhassa, paitsi tavanomaisia pienempiä vuotuisia korjauksia, suoritettu suurempiakin sellaisia sekä uutisrakennuksia. Seurasaarella on m. m. mannermaalle johtava silta sekä suuri höyryvenelaituri perinpohjin korjattu, samoin muuan virvoitusjuomakioski, jonka ohella puiston sähkövaloverkkoa on laajennettu. Korkeasaarella on melkoisia korjaus- ja maalaustöitä toimitettu silloissa ja erinäisissä rakennuksissa. Puuvajaan on hankittu sähkövoimalla käyvä sirkkelisaha ja ravintolaan Bolinderuuni. Tieverkkoa Mustikkamaalla on kaupungin rakennuskonttorin toimesta laajennettu. Kauppaneuvos Henrik Borgströmin puistoon on rakennettu toinen virvoitusjuomakioski ja Turholman lepokoti on saanut uuden keittiöuunin. Kaupungin otettua haltuunsa ja Korkeasaaren yhdistettyä Palosaari, on sikäläiset rakennukset ja höyryvenelaituri huolellisesti korjattu ja sähkövalaistus johdettu saarelle.

Huolimatta vetovoimasta, joka muilla kansanpuistoilla on, kullakin omaan varsinaiseen yleisöönsä on Korkeasaarta edelleenkin pidettävä pääpuistona ja kaikkien puistona, mikä ei johdu ainoastaan saaren välittömästä läheisyydestä kaupungin keskusosiin sekä oivallisista liikenneyhteyksistä, vaan etupäässä kuten aikaisemmin huomautettiin sen, joskin pienehköstä, eläinkokoelmasta.

Kertomusvuonna rakennettiin suuri, 16 eri osastoa talvisuojuksineen sisältävä vapaailmahäkki petolintuja varten edellisenä vuonna rakennetun, valtavan kotkahäkin lisäksi. Sitäpaitsi hankittiin sähköpumppu, jolla kesäaikana voidaan parissa tunnissa suorittaa välttämätön ja pikainen jääkarhualtaan tyhjentäminen.

Kertomusvuonna ostettiin nuori jääkarhupari. Köpenhaminan eläintarhan lahjoittama bisonilehmä kuoli. Vuoden vaihteessa kuului eläinkantaan:

	Laatujen lukumäärä.	Yksilö- lukumäärä.	Arvo, Smk.
Nisäkkäitä	27	125	100,230: —
Lintuja	34	129	24,305: —
Kylmäverisiä	3	12	1,460: —
Yhteensä	64	266	125,995: —

Totuus, jota ei voida toistaa kyllin usein on että kansanpuistot ovat ikäänkuin kaupungin keuhkot, kaupunkilaisten suurimman osan ainoat virkistys- ja retkeilypaikat vapaahetkinään. Mutta lukuunottamatta niiden kansanterveydellistä merkitystä on niillä toinenkin yhtä tärkeä sosiaalikasvatusopillinen tehtävä. Luonnossa oleskelusta ei ole ainoana seurauksena terveys, vaan karaisevan ulkoilmaelämän hyväksi merikylpyineen ja urheiluleikkeineen vie se yhteiskunnan syviltä riveiltä halun kotonaistumiseen ja sen mukana seuraaviin ala-arvoisiin ja alentaviin huvituksiin. Yhä enemmän laajenee luonnossaolon merkitys, jos yhtäikaa on tilaisuutta sivistäviin ja kasvattaviin huvituksiin, kuten ulkoilmateatteriin, koulutarhaan ja eläintarhaan. Sen vuoksi on yleisön kiitollisuudella muistettava kaupungin taloudellisia uhrauksia kansanpuistojen edistämiseksi ja tunnetuksi tekemiseksi. Suurkaupungin asukkaille ja eritoten sen työläisväestölle on mahdollisuus luonnossaoleskeluun arvaamattomasta merkityksestä.
